

dombon van. A dombtetőn és a K-i lejtőn régészeti jelenség nyomát nem találtuk. A domb Ny-i lejtőjén húzott kutatóárkainkban voltak az első objektumok. Itt a Péterfai-árok közelében nyitottunk összefüggő felületet, összesen 5626 m²-t, ahol 126 objektumot tártunk fel.

Az objektumok zöme az őskorra datálható. Minden bizonnyal őskori a Péterfai-árok közelében feltárt két szabályos cölöplyukrendszer is. Az egyiket vágja a római árok. A nagyobb, tojásdad, lekerekített végű objektumok mindegyike a Balaton-Lasinja kultúra jellegzetes kerámialeleteit tartalmazta. Más gödrökből is kerültek elő őskori, rézkori leletek, agyagkanál-töredékek.

A Péterfai-árok közelében, a domb alján volt néhány biztosan római objektum, gödör, itt szórvány leletek is előkerültek. Az ásatási területet megközelítően É-D-i irányban átszelő árok is a római korhoz köthető, bár betöltésében igen csekély mennyiségű leletet találtunk.

Az egyik római kori gödör felső rétegében népvándorlás kori gyanús oldaltöredékek is voltak.

Az Árpád-kori gödrök feltárta fekete, határozott, faszemes, kerámiás betöltéssel jelentkezett. Ezekben volt a legtöbb lelet. Az egyik gödörből – a jellegzetes fazékeremek mellett – vassarkantyú töredéke, agyaggolyó darabjai, vassalak-rög is előkerült.

A leletek a nagykanizsai Thúry György Múzeum régészeti gyűjteményébe kerültek.

SZÁRAZ CSILLA

254. Nagykanizsa, Inkey-kápolna

(Zala megye) Ró

A régészeti lelőhely az Inkey-kápolna mellett feltárt római kori villagazdasághoz tartozik. A feltárt terület a 74. sz. út Ny-i oldalán fekszik. A feltárás raktárápítással párhuzamosan folyt.

2004. augusztus 16–23. között az alapozási gödrök között négy kutatószelvényt húztunk, melyekben öt régészeti objektumot bontottunk ki. A 2. objektumból több edény töredéke került elő (pl. Faltenbecher pohár – raetia-i import, háromlábú tál, és egy hombár töredékei).

Szeptember 22. és október 29. között az épület keleti oldalán végeztünk feltárást, ahol út, rakodási terület, forduló és a bejárat lesz, illetve az épület északi oldalán húztunk egy kutatóárkot. A feltárt területen összesen még 28 objektumot bontottunk ki. Az épület keleti oldalán egy cölöpszerkezetes épület alapja és egy római kori kemence került elő.

Az ásatás kiemelkedő eredményeket is hozott. Feltártunk egy római kori sírkápolnát benne négy sírral, melyből kettő jól megépített téglasír volt. A sírkápolna és a hozzá tartozó sírok a Kr. u. 4. század végéről származnak.

A leggazdagabb sír a 25. számú volt, melyben öt üvegedényt, 44 római bronzpénzt, arany fülbevalót, nyakláncot, ezüst és bronz karperecet, ezüsttűket találtunk.

A terület É-i részén egy római kori épület homokkő-alapozása került napvilágra, melynek alapjában egy ember zsugorított csontváza volt.

Konzulens: dr. Horváth László.

EKE ISTVÁN

255. Nagykanizsa, katonatemető

(Zala megye) N, Á

Nagykanizsa belterületétől ÉK-re, a Péterfai-árokra lejtő domb tetején és oldalán húzódik az É-D-i hossztengetű, nagyméretű lelőhely (713. sz.), amelynek déli harmadát érinti az M7 autópálya nyomvonala. A 2004. július 27. és szeptember 30. között elvégzett megelőző régészeti feltárás keretében 7527 m² felületen 20 objektumot bontottunk ki. A domb oldalán és alján, elszórt csoportokban elhelyezkedő település-jelenségek (gödrök és cölöplyukak) több korszakban történt megtelepülésről tanúskodnak. A 9. századi emlékek négy gödör betöltéséből bukkantak napvilágra. Az Árpád-korra jellemző edénytöredékeket nyolc gödörben találtunk. Lelelőhelyünk egyike azoknak a kisebb, késő népvándorlás kori és Árpád-kori településnyomoknak, amelyeket a mai Nagykanizsa peremén, az M7 autópálya nyomvonalán feltártunk. A hasonló korú és szerkezetű települések összegző elemzése fontos adalékkal szolgál majd Zala megye 9–13. századi településtörténetéhez. A leletanyagot a nagykanizsai Thúry György Múzeum M7 raktárbázisán helyeztük el.

Munkatársak: Horváth Krisztián, Horváth Szabolcs, Kálmán Beáta technikusok. A geodéziai felmérést Soós Zsolt és Vadász Norbert technikusok végezték. Az ásatáson részt vett Fullár Zoltán és Bába Márta egyetemi hallgató.

KVASSAY JUDIT

256. Nagykanizsa-Palín, Nagysarok

(Zala megye) Ó, Kk, Kú

2004. áprilisban régészeti terepbejárást végeztünk a 74. sz. főút tervezett nyomvonalán, ahol egy új lelőhelyet regisztráltunk.

Nagykanizsa központjától 3 km-re ÉNy-ra, a Principális-csatornától K-re 100 m-re egy kis dombocskán őskori és késő középkori-kora újkori leletanyagot találtunk. Az intenzív lelőhely jelenlegi mérete 420×130 m, de ennél minden bizonnyal nagyobb volt

KVASSAY JUDIT – SZÁRAZ CSILLA

257. Nagykanizsa-Palín, szociális otthon

(Zala megye) R, B, LT, Ró, N, Á, Kk

Kvassay Judit és Száraz Csilla 2004. március 29. és április 28. között végzett terepbejárása során vált ismertté a lelőhely.

2004. július 27. és november 23. között végeztünk régészeti kutatást a lelőhelyen, amely a 74. sz. út módo-

sított, és az M7 autópálya leendő nyomvonalába esik. A régészeti lelőhely a Principális-csatornától (volt Kánizsa folyó) K-re, annak ártéri, mocsaras területéből kiemelkedő dombháton terül el É-D-i irányban; középső részén a Lazsnak-patak fut keresztül.

A lelőhelyen, melyből 2004-ben összesen 8550 m²-t tártunk fel, hat korszak leletei kerültek elő.

Az első megtelepedés a *rézkori* badeni kultúra időszakában következett be, a következő a *bronzkor* korai szakaszában történhetett. A terület középső részén a Somogyvár-Vinkovci kultúra hagyatéka került napvilágra. A késő bronzkorból egy kis temetőt tártunk fel, két urnasír és egy szórt hamvas sír került elő. A *késő vaskorban* a kelták telepedtek meg a domb nyugati lejtőjén. Ebből a korszakból több, félig földbe mélyített házat tártunk fel. A korszak jellegzetes leletei: korongolt tálak, grafitos fazekak, és üvegből készült ékszerek. A kelta falu a római hódítás után is tovább élhetett, ugyanis kelta és római leletek együtt kerültek elő.

A lelőhely következő fázisát a 8–9. századra keltezhető népvándorlás kori település jelenti. Több gabonátároló-vermet, földbe mélyített házat sikerült feltárnunk ebből a korszakból. A régészeti objektumok nagy része az *Árpád-korból* származik. A 13. században itt lehetett az 1262-ben oklevélben említett Lazsnak falu, melynek létét a Lazsnak-patak, és a terület Lazsnak-pusztá elnevezése is bizonyítja. Ebből a korszakból több gabonátároló verem, számos cölöpszerkezetes épület és egy kemence is előkerült. Az *Árpád-kor* leletanyagának nagy része kerámiaedény, de több vasszerszámot, fegyvert is találtunk. A lelőhely É-i részén sikerült feltárni a falu késő középkori maradványait, mely korszaknak ékes lelete egy épen maradt gótikus övcsat.

EKE ISTVÁN

258. Nagykanizsa, Récsei út menti É-i dűlő (Zala megye) Á

A lelőhely Nagykanizsa ÉK-i határában, a Nagykanizsát Nagyrécsével összekötő 7511. sz. út É-i oldalán, egy É-D-i irányú egykori vízfolyás mellett terül el. A lelőhelyen 2004 tavaszán dr. Kvassay Judit és Száraz Csilla végzett terepbejárást, ahol Árpád-kori gödrök feltárára bukkantak a frissen szántott földön. A lelőhely próba-feltárását 2004. szeptember 2. és október 4. között végeztük el. A szondaárkokat 160 cm szélesen húztuk megközelítőleg a középtengely vonalában, majd erre merőleges árkokkal kutattuk meg a területet. A sárga agyagos altalaj 35–40 cm mélységben jelentkezett. A lehumusztolt 2200 m² felszínből csupán 750 m²-nyi felületen jelentkeztek régészeti jelenségek. A feltárást a dombtetőről indulva az úgynevezett Békás-tóból a Péterfai-patakba folyó ér egykori, ma már kiszáradt medrének irányába folytattuk. Ezután a középtengely két oldalán nyitottunk nagyobb felületet, majd a domb alján és az egykori patakmeder közepén kiemelkedő kis dombocsán húztunk szondát. A domb teraszán 17 kora Árpád-

korra datálható gödröt és cölöplyukat, valamint egy kemencét tártunk fel. Feltehetőleg a lelőhely a lehajtó nyomvonalán kívül, K-i és Ny-i irányba is folytatódik. A leletanyag zömét kerámiatöredékek adják. Napvilágra kerültek még kövek, orsókarika, egy vassarló töredéke, egy vaslyukasztó és egy kisméretű bronzkarika. A leletanyag a nagykanizsai Thúry György Múzeum gyűjteményébe került.

Munkatárs: Korcsmáros Attila technikus.

TOKAI ZITA MÁRIA

259. Nagykanizsa, Sánc

(Zala megye) Ö, Kk, Kú

2004. áprilisban terepbejárást végeztünk a 61. sz. főút tervezett nyomvonalán, ahol két új lelőhelyet regisztráltunk.

Csónakázótó: Nagykanizsa központjától 3,3 km-re DK-re, a csónakázótótól Ny-ra, a motocross pálya területén őskori és késő középkori-kora újkori cserepeket találtunk. A lelőhely kiterjedése 16×130 m.

Sánci-pusztá-dűlő: A csónakázótótól Ny-ra lapos, kis domb a lelőhely; a talált őskori, 14–15. századi és késő középkori-kora újkori cserepek a dombtetőn koncentráltak. Kiterjedése 470×450 m.

KVASSAY JUDIT – SZÁRAZ CSILLA

260. Nagykanizsa határa

(Zala megye) Ö, Á, Kk

2004. március 29. és április 28. között ellenőrző terepbejárást végeztünk az M7 autópálya nyomvonalának Nagykanizsa és a Zala/Somogy megyehatár (187+485–209+300 km-sz.) közötti szakaszán. Az alábbi új lelőhelyeket regisztráltuk:

Égetett-berek-dűlő: A lelőhely a város központjától Ny-ra közvetlenül a város határán, a mai 7. sz. főút déli oldalán terül el. A húsüzem melletti szántott területen elszórtan késő középkori, a Principális-csatorna keleti partján nagyobb számban Árpád-kori és késő középkori cseréptöredékeket találtunk.

Récsei út menti déli dűlő: A Nagykanizsát Nagyrécsével összekötő 7511 sz. főút két oldalán, egy É-D-i vízfolyás mellett terül el a lelőhely. Az út É-i oldalán egy szerpentint csiszolt kőbaltatöredéke került elő. Az út déli oldalán őskori, római kori valamint késő középkori-kora újkori oldaltöredékeket találtunk. A lelőhely mérete 630×440 m.

KVASSAY JUDIT – SZÁRAZ CSILLA

261. Nagyálló, Csorda-Páskum

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, V, Sza

2004. november 3. és december 2. között megelőző régészeti ásatást végeztünk a Nyíregyházát keletről elkerülő út tervezett nyomvonalába eső lelőhelyen (14. lh.), a 0+160–0+320 km közötti szakaszon.